

דאפקינהו רהמנא להקטרה בלשון אכילה הוא לומר לך **דלא שנא כי מחשב על דבר הקטרה בלשון "אכילה" למזבח**⁽⁴⁾, וכגון

שחיב "להאכיל" את הקומץ למזבח למחר⁽⁵⁾, **ולא שנא כי מחשב בלשון "הקטרה" למזבח למחר**, הוי פיגול.

חץ לזמנו.

נקרא שנעשה בו הקטרה אף על גב שעדיין לא נאכל לגמרי על ידי האש, ועיין מנחת אברהם.

4. הקשו התוס' הרי בזבחים [לא א] אמרינן שאם חיבב שתאכלהו אש של הדיוט למחר הרי זה פיגול, ומשום שמצינו בכתוב שזה קרוי אכילה, ואם כן למה הוצרכנו ללימוד מיוחד על מחשבת אכילת מזבח שפוסלת, ותיירצו שלענין אש של הדיוט הוי פיגול רק אם הזכיר בפירוש "אש", וכאן נתחדש שאכילת מזבח קרויה אכילה אפילו בלא הזכרת "אש", וכתב המנחת חינוך [קמד א] שחידוש דין זה הוא דוקא באימורין, שבהם נאמר אכילת מזבח, אבל בבשר אם חיבב לאכילת מזבח בלא הזכרת "אש", לא הוי פיגול.

5. יש לחקור במחשב בלשון אכילה למזבח, האם הפסול הוא משום מחשבת הקטרה, שלומדים מהפסוק שהקטרה קרויה גם כן אכילת מזבח, או שפסולו משום מחשבת אכילה, דאף על גב שבאימורין אין פוסל מחשבת אכילה על כל צורותיה, וכמו שהובא לעיל מהתוס' לענין אכילת אש ואכילת כלבים, ומשום שאין דרכן באכילה באופן כללי, מכל מקום אכילת מזבח הוא אופן מסוים של אכילה השייך באימורין ולכן פוסל בהם.

עוד תירצו התוס' שכל הדין דמחשבת אכילת אש של הדיוט פוסלת, זהו רק בדבר הראוי לאכילה, אבל באימורין אינה פוסלת, שהרי אין מחשבת אכילה פוסלת בהם, והוא הדין מחשבה זו שדינה כמחשבת אכילה, ולכן הוצרכנו ללמוד שמחשבת אכילת מזבח פוסלת בהם.

והנה התוס' כתבו שאם חיבב על חצי זית בשר לאכילה וחצי זית אימורין לאכילת מזבח שמצטרפין, עיי"ש, ולכאורה מוכח מזה שהגדר בלשון אכילה למזבח הוא מחשבת אכילה, ולכן מצטרף עם מחשבת אכילה גמורה, שאם היה נידון כמחשבת הקטרה ורק שאפשר להגדירו בשם אכילת מזבח, לא היו מצטרפין, וכנראה שבזה נסתפקו התוס', ולכן בקושיהם סברו שאינם מצטרפין באופן זה.

ובחידושי הגר"ז תירץ על קושיית התוס' שמהפסוק למדנו על מחשבת זריקת הדם ומחשבת ניסוך המים שפוסלת משום שהם גם כן אכילת מזבח, אבל בלא פסוק זה לא היו פוסלים, שהרי אינם נאכלים על ידי האש.

והנה הגר"ז כאן נסתפק בחיבב בלשון אכילה למזבח חוץ לזמנו, האם הולכים אחר עיקר זמן הקרבתו, וכגון בדם שזמנו הוא עד שקיעת החמה, או אחר זמן אכילה, שהוא לכל הפחות עד עלות השחר, וכעין הספק שהובא לעיל מהמקדש דוד בחיבב מאכילת מזבח לאדם לרבי אליעזר, ולכאורה ספק זה יהיה תלוי במה שנתבאר לעיל, שאם לשון אכילת מזבח הוא מחשבת הקטרה, ודאי שאין הולכים בזה אחר זמן אכילה, וכל הנידון הוא רק אם נפסל משום מחשבת אכילה, ולכאורה גם אם ננקוט בזה שאין הולכים אחר זמן האכילה, שהרי אינו נפסל

עוד תירץ שמצד מחשבת אכילת האש אין זה קרוי אכילה אלא אם כן חיבב שיהיה נאכל לגמרי ונעשה דשן, וכמו באכילת אדם, אבל מאחר שלמדנו שמחשבת אכילת מזבח פוסלת, אם כן די במה שחיבב שתצית האור בכולו, דאף על גב שבהצתת האור במיעוטו או ברובו עדיין לא מקרי הקטרה לענין מחשבת פיגול וכמו שמוכח בזבחים [לא ב], מכל מקום אין צריך שיהיה נשרף לגמרי, שבמשילת האור בכולו כבר